

Universiteit
Leiden
The Netherlands

La réception de la littérature française en Lituanie dans le contexte de l'identité nationale

Bakutyte, I.

Citation

Bakutyte, I. (2020, January 15). *La réception de la littérature française en Lituanie dans le contexte de l'identité nationale*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/82698>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/82698>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/82698> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Bakutyte, I.

Title: La réception de la littérature française en Lituanie dans le contexte de l'identité nationale

Issue Date: 2020-01-15

Samenvatting

De introductie van de Franse literatuur in Litouwen strekt zich uit over verschillende periodes van zijn geschiedenis. Na analyse van verschillende voorbeelden kunnen we de conclusie trekken dat de West-Europese cultuur en literatuur altijd aanwezig zijn geweest en goed ontvangen zijn in Litouwen. De Franse literatuur vormde het ideaal om na te volgen, het was een voorbeeld model. Omdat het al eeuwenlang een van 's werelds belangrijkste literatuur is, heeft het de Litouwse cultuur en literatuur sterk beïnvloed.

Dit proefschrift behandelt de belangrijkste periodes van de Litouwse geschiedenis: de Renaissance, de Republiek van de twee Naties (Polen en Litouwen), de bezetting door tsaristisch Rusland, onafhankelijkheid in de periode tussen de twee wereldoorlogen, de Sovjetbezetting en het herstel van de onafhankelijkheid in 1990. De eerste case study behandelt de analyse van de receptie van Rabelais in Litouwen is belangrijk omdat deze alle bovengenoemde periodes doorkruist. Door de historische context te presenteren, beschrijven we de receptie van Rabelais door een uitgebreid en compleet beeld te geven.

Een ander voorbeeld is de introductie van Montaigne en zijn ideeën in Litouwen: we zien dat het een zeer belangrijke rol speelde bij de vorming van nationale identiteit in de drie Baltische landen: Estland, Letland en Litouwen. De vertalingen van zijn *Essays* tijdens de Sovjet periode maakten de vrije expressie van gedachten mogelijk tegenover censuur.

Onze analyse laat ook zien dat de novelle *Lokis* van Mérimée heeft in Litouwen opmerkelijke sporen nagelaten. De publicatie van dit werk in het midden van de negentiende eeuw onder de Russische bezetting, tijdens de donkere periode waarin Litouwen van de wereldkaart was verdwenen, vormde een zeer belangrijke gebeurtenis voor Litouwers. De Litouwse vertalingen van deze roman hebben hen door verschillende periodes en hun moeilijkheden geleid, zoals bijvoorbeeld door de buitenlandse publicatie van de eerste vertalingen van *Lokis* op een moment dat dit onmogelijk was in Litouwen.

De onderdrukking van opstanden tegen de tsaar van Rusland en de stroom van bannelingen, vooral naar Frankrijk, kenmerkten de tweede helft van de negentiende eeuw. De casus van Lelewel, professor aan de Universiteit van Vilnius, laat de zeer intense relaties van intellectuelen in Litouwen met Franse intellectuelen zien, hun belangen en activiteiten in ballingschap. De politiek speelt een zeer belangrijke rol: er waren geschillen tussen monarchisten en republikeinen. Deze zaak leert ons ook over het patriottisme van bannelingen in Frankrijk. Ze waren ook de adviseurs van Merimée toen hij *Lokis* schreef.

De moeilijkheden van de eerste receptie van Baudelaire en vervolgens zijn enorme invloed op Litouwse dichters, tonen ons Litouwen in transitie. Religieuze literatuur probeert zich te ontdoen van stereotypen, te zoeken naar andere vormen, andere ideeën. Tijdens de tsaristische bezetting werden literaire werken vooral op indirecte wijze ontvangen, via de Russen en de Polen. Tijdens de onafhankelijkheid in het Interbellum begint men westerse ideeën rechtstreeks te ontvangen, net als in de Renaissance. Reizen,

studeren aan westerse universiteiten, vreemde talen leren, al deze fenomenen brengen de Litouwse samenleving dicht bij de cultuur en literatuur van West-Europa.

Deze transitie, die begon aan het einde van de negentiende eeuw en duurde tot het Interbellum, wordt ook weerspiegeld in vertalingen van literaire werken in die tijd. Tijdens deze periode zijn de eerste vertalingen van Franse werken in het Litouws gepubliceerd. Vertalingen van werken over de Franse revolutie geven inzicht in de Litouwse strijd voor onafhankelijkheid - de werken van Lamennais spelen daarin een patriottische rol. De periode tussen de oorlogen werd gekenmerkt door de Franse "manie", vooral in Kaunas, de tijdelijke hoofdstad van Litouwen in die tijd omdat Vilnius onder Poolse bezetting was. De intellectuelen van deze nieuwe staat zoeken naar werken in de wereldliteratuur, vooral in het Frans, die op dat moment als educatieve voorbeelden voor de Litouwse samenleving konden dienen. De vertalingen van Anatole France en Guy de Maupassant gaan over de problemen van alcoholisme, de discussies tussen gelovigen en atheïsten, politieke intriges en andere belangrijke maatschappelijke aspecten.

De laatste casus die in het proefschrift onderzocht wordt] dat in dit werk werd geanalyseerd, is de receptie van Romain Gary, een op dit moment zeer populaire schrijver in Litouwen. De ontvangst van Gary is direct gerelateerd aan de nationale identiteit, omdat het feit dat hij in Vilnius geboren is, een cruciale rol speelt voor de lezers. Na het analyseren van de presentaties door anderen van de schrijver in de media, zijn de stereotypen en mythen onderzocht over zijn biografie en zijn werken, met name *La promesse de l'aube*.